Песме

Шандор Вереш

□

ИНФИНИТИВ

Сада би требало пробудити се
затим заспати
претворити се у птицу
одлетети у даљину
ступати по широком пољу
пити с бунара у долини
испети се на врх планине
ваљати стену
стрмоглавити се у дубине
ући у један град
улетети кроз прозор
и поново се пробудити.

ARS POETICA

У памћењу песма ти вечност неће имати.
Од вазда променљивог и не очекуј
славу:
нема је а блиста, светлост нако да́ праву.
Може бити жаром вечности да песма
пламти,
и но је спази, на трен у ватри губи главу.

Реч је мудрих: индивидууму даруј јаву.
Али ако хоћеш више, изнад себе буди:
оголи своје песништво, буди бос за
траву,
служи геniју, дај му човечности исправу,
што крај је и почетан: као и код свих
људи.

Врелу још узми реч док тече кроз душу
плаву:
да греје лета света не имај с њом
расправу,
с твојом пролазном песмом да се но
гост састане,
но теби судба да јој је на вечну објаву,
да присно те загрли и поново нестане.

МОЛИТВА

Поздрављам те хујањем река,
планинама у лину облана, облацима у
лику планина,
звездама што личе на гонг,
поздрављам те ду́гом, сваким пламеном
ноћи,
и поврх свега чудесним сјајем сунца:
све је твоје! у свему си и свуда
присутан,
и нада дремаш, и нада се међ нас
неочекивано спустиш
и гомили створова увек наново осветлиш
своје овалне штитове, опружене преко
живог поља и сурових миљоказа,
у вечној тајни твоје простоте, у
загонетној непосредности,
због њиховог ваздашњег трајања
ноју тако лако, из часа у час
заборављамо.

БЕЗ НУЦАЊА

Ако те заволим код мене можеш ући
без куцања,
али добро размисли,
повалићу те на своју сламарицу,
прашином да дише шушњава слама.

Принећу ти свеже воде у бокалу,
пре но што одеш обрисаћу твоје ципеле,
овде нам нико не смета,
повијена можеш крпити нашу одећу.

Тишина је, велика је тишина, теби се
обраћам,
ако си уморна сместићу те у своју
једину столицу,
на врућини ћеш моћи да скинеш своју
мараму, оновратник,
ако си гладна добићеш чисту салвету
уз тањир, ако се нађе и шта друго,
само нешто остави и мени, и ја сам
вазда гладан.

Ако те заволим код мене можеш ући без
куцања,
али добро размисли,
заболело би ме да ме после неког
времена не приметиш.

ИЗМЕЂУ БУДНОСТИ И СНЕНОСТИ

Ко глиб прострт је полусан
од будности до снености.
Усред њега попуштају
обручи и стеге мисли.

Пролети пејзаж планински
и тајни зид без пролаза
и затворена дворишта;
може се ићи без циља.

Искрсне реч и мисао
у поретку другог света.
Будим се да их запишем,
измичу као кроз сито.

ПОНОЋ

Цвеће на обалама канала.
Такво је струјање у ноћи
да све трепери,
постаје савршено,
добија крила;
једино човек
седи свезан у чвор
и гледа у линове
како окупљени пометњом
промичу каналом.

ЛАКО ЈЕ НЕ БИТИ ЖИВ

Лако је не бит жив. Јер зуба змије
боји се тек онај топлих вена.
Од пролазног ни трен се наш не крије,
смрт је омча живих током мена.

Уз тебе се пар слутњи чар привије
о некаквом свету без промена:
на наш суд: стварности где је смена?
и може л сјај сунца да се увије?

Лако је не бити жив. Јер свој није
онај што коље, ждере, у муци крив
што ваздухом може тек да се мије!

Много тело сред бање живот пије:
ко што година је сјај од мора лив.
Није лако мрет. Лако је не бит жив.

БУДУЋА ПОКОЛЕЊА

Шупље шуме хиљадугодишта прошла у
срцу,
док се не довукосмо довде, до амбиса,
ту шуме, у свом паду оплакују лудост
своју,
све хитње и борбе, а највише победе,
скупе и узалудне. Сада човек седи на
својим развалинама
и не зна где му је кућа. Повлачи се у свој
ситан живот,
куцка, жање, припрема акта, већ ко шта
уме,
ретко погледа на небо куда поспрдно
јуре
коњи његових жељених знања и снова,
ослобођене звери његовог праскавог
оружја.

ВАСИОНА

1.

Тишина се звезда
сада чује
у сваком шушњу,
као иза прозора
бескрајан простор
Доњи угао
бескраја
чува једна јелка,
њише се,
и још ниже
неколико травки
и неми појас земље.

2.

Згрчена сенка
чучи у дну ограде.
Када се смрачи
она се расплете,

полако све наплави
као корен, као
црна истина света.

3.

Шупљином
натопљена долина.
Шупљином
окружене планине.
И споља и изнутра
шупљином
намештен стан.
Од вајкада
заједно станујемо
са шупљином
и не видимо је.

РЕНЕСАНСА

То је било доба маске
и доба птице која пије са извора.

Очи, у жељи да виде ново,
ваљале су се низ камен тамних уличица.

Из прошлости су устале постојане
рушевине
и умешале се у садашњост која се
претвара у прах.

Жичани инструменти, облика материце,
надметали су се са оргуљама великих
крила.

У болу се рађала
и сместа је умирала
искреност.

Ко год је био жељан разговора
имао је саговорника.

Град је био пун наде,
предео је имао цвећа у изобиљу,
и било је неслућених тананих песама
које су летеле као јато кукавица, у
даљине!

ВЕДРИНА

Пролетос, од псовки, пљувања,
у нужди стражар, свињар и још слуга
у крпама што свако им се руга:
душа моја у свемир урања.

Још жива: с неба има сва звања,
брушени сјај не гаси јој ни дуга.
Нехајна: да л је господар ил слуга;
савладала сва земна кушања.

Најзад, посве збринута — но дете
које јастук тури у панталоне
и не осети батине клете.

Ал мирна носи ране уклете:
света поврх калварије што клоне.
Боли јој се гуше и звонко звоне.

БОЛЕРО

Сви ћемо отићи, испод зањиханог дрвећа
сви ћемо отићи,
сви ми под спарним небом, сви ћемо
поћи, кроз пустињу,
под сувим небом, сви ми окупљени,
неко ће се осврнути, у траг ће нам ући
месечина,
напокон сви ћемо отићи, и сунца ће сјај
остати за нама,
и корачаћемо за звездама, по небеским
сферама,
над кулама, неко ће се осврнути и хтети
да види
отпалу јабуку у врту, или можда колевку
крај врата, под црвеним сунцобраном, али
касно је, пођимо,
као што звона брује, сви ми вучемо се
увек другачије према звездама, по
кружном зиду пустаре,
колико нас је најзад заједно, сви ћемо
отићи.

ТОЛИКО ТОГА

Требало би набројати још толико тога
што доживех, научих, гледах,
и многе састанке,
и по један једини сусрет.

Сваки букет цвећа чека да се помене,
помена је вредна свака шака праха;
у сећању тек што за једно има места
или за његов незнатни делић.

Богат је човек који има успомене,
просјак кад стане да их прича,
у књигама недостаје толико тога;
уместо свега крпетине и сан.

СУДЊИ ДАН

Тог свитања
устаћемо ми мртви
подићи лице из блата
лешеви ће нам пштати
велике ће нам се очи колутати
дрека нам се пробудити у ушима
поново ћемо чути и видети
саплићући се гамизаћемо
на горе и све више
затим ће све нас
прогутати какав мрачни пролаз
јер нама гњилим убожницима
жао је да заувек
напустимо ковчег.

Heppening

Иштван Чурка

□

„Где да их ставим?" — то се односило на његове панталоне. „Шта с њом да радим?" — а то на девојку, на девојку из кухиње која је већ гола и помало нејежена лежала на кревету („кревет?"). Лоњаи, историчар ликовних уметности, уживао је у апсурдности ове ситуације. Али само зато што је тешко смрдело у просторији где се све то збивало, те се Лоњаи баш није усуђивао ни да говори како не би морао да узима и удише превише много ваздуха, што у овом случају следи заједно са мирисањем. Још никад му толико досетки није пало на памет. „Поново ова сексуална еротика" — и слично. „Ово није тек нека девојка из кухиње, него девојка и по из кухиње", и на крају: „Другови моји, није то баш једноставно."

То се обистинило. Пред њим је лежала гола девојка и била толико лепа да је од ње тешко могао да одвоји очи. Уопште није могао да предвиди толику лепоту. Преостало му је да гледа укочено, непомично и полегло ситно тело, њено лице, лепе и плаве очи у којима се, при овој слабој светлости, сада није видела она танка и зрнаста копрена сметености и измождености, која се добро видела на сунцу, још малочас на улици, и гледао је њено витко , преко очекивања складно саздано тело, гледао је — и још увек није знао где да спусти своје панталоне.

— Однесите их у собу — рекла је девојка и тада су једно другом персирали. Поново се Лоњаи згрозио, али се и насмејао. Изувши ципеле, у чарапама је дреждао на рогозини, која је покривала бетон испред кревета и која је још била чиста и подношљиве температуре, али Лоњаи је ипак знао да је бетонски под дугачке кухиње хладан и прљав. „Постоје две могућности" — помислио је: или ће у чарапама стати на хладан и прљав бетон или ће обути ципеле. Само што, ако поново назује ципеле, које је већ брижно ставио под кревет и скоро их спуштеним крајевима чаршава и ћебета херметички одвојио од ваздуха изнад кревета, онда никако неће моћи са потпуном сигур-